

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייים

ע"פ 1275/22

לפני: כבוד השופטת ע' ברון
כבוד השופטת ג' כנפי-שטייניץ
כבוד השופטת ר' רונן

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי באר שבע בת"פ
41772-11-19 שניתן ביום 5.1.2022 על-ידי כבוד השופט י'
ליבדרו

תאריך הישיבה: ט' בחשון התשפ"ג (3.11.2022)

בשם המערער: עו"ד משה פלמור
בשם המשיבה: עו"ד מיכל קליין

פסק-דין

השופטת ג' כנפי-שטייניץ:

לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט י'
ליבדרו) מיום 5.1.2022 בת"פ 41772-11-19, בגדרו הושת על המערער עונש של 8.5
שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו, לצד ענישה נלווית.

הערעור נסוב על חומרת עונש המאסר בפועל שנגזר על המערער.

כתב האישום וההליך לפני בית המשפט המחוזי

1. המערער הורשע, על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן ובמסגרת הסדר טיעון
בעבירות הבאות: חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-
1977 (להלן: החוק); חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 333 לחוק, יחד עם סעיף
335(א)(1) לחוק; ותקיפה הגורמת חבלה ממשית, לפי סעיף 380 לחוק.

2. כתב האישום הוגש נגד המערער ונגד נאשם נוסף אשר סייע לו בביצוע העבירות (להלן, יחדיו: הנאשמים). אלה הן עובדות כתב האישום המתוקן שהוגש בעניינו של המערער:

ביום 1.8.2019, בסמוך לשעה 6:30 הגיעו המערער, הנאשם הנוסף ואחרים, לצומת היציאה של שבט אל-עזאזמה (להלן: מקום האירוע). הנאשם הנוסף נהג ברכב והמערער ישב לצדו כשהוא נושא עמו נשק מסוג M-16 ומחסנית הכוללת תחמושת.

באותה עת, הגיעו גם המתלוננים 1-3, כולם אחים, אל מקום האירוע, ששימש כנקודת איסוף להסעה למקום עבודתם. עם ירידת המתלוננים 1 ו-2 מרכבם, נסעו הנאשמים והאחרים לעברם, המערער הוציא נשקו מחלון הרכב וירה לעבר השניים, כאשר בכוונתו להטיל בהם נכות, מום או חבלה חמורה. כתוצאה מן הירי נפגע המתלונן 1 ברגלו ובכטנו, ואילו המתלונן 2 נפגע ברגלו – ושניהם נפלו ארצה והחלו לדמם. המתלונן 3, אשר הבחין במתרחש, נסע לעבר רכב הנאשמים והתנגש בו בחוזקה.

הנאשמים והאחרים החלו לברוח בנסיעה מן המקום. לאחר שהתרחקו מרחק מה, ירד המערער מן הרכב, ירה לעבר האזור בו טיפל המתלונן 3 באחיו הפצועים, ונתזם שעפו כתוצאה מן הירי פגעו ברכו הימנית של המתלונן 3. לאחר מכן ברחו הנאשמים והאחרים מן המקום.

המתלונן 1 הובהל לבית חולים "סורוקה" עם מספר פצעי ירי: מעל ברך שמאל, בירך ימין ובאגן מצד ימין עם חדירה לבטן. בהגיעו לבית החולים הפך מצבו לבלתי יציב והוא נלקח לחדר ניתוח באופן דחוף. המתלונן 1 אושפז בבית החולים מספר פעמים, במספר רב של מחלקות, ונאלץ לעבור שיקום בבית לוינשטיין; למתלונן 2 נגרמו כתוצאה מן הירי פצעי ירי ברגל ימין, מתחת לברך, סימני שפשוף מקליע בברך שמאל ושבר פתוח עם ריסוק של שוק ימין; למתלונן 3 נגרם פצע שריטה בירך ימין.

3. ביום 14.7.2021 הורשע המערער, על יסוד הודאתו, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן. בין הצדדים לא הושגה הסכמה עונשית ונקבע כי כל אחד מהם יהיה רשאי לטעון באופן חופשי לעניין העונש.

4. ביום 5.1.2022 גזר, כאמור, בית המשפט המחוזי את עונשו של המערער. בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובענישה הנוהגת, קבע כי מתחם העונש ההולם בעניינו של המערער הוא בין 8

ל-12 שנות מאסר. בתוך מתחם זה נקבע כי העונש ההולם הוא 8.5 שנות מאסר בפועל בניכוי ימי המעצר; מאסר על תנאי של 12 חודשים למשך 3 שנים, לבל יעבור עבירת אלימות מסוג פשע לרבות עבירת נשק; מאסר על תנאי של 6 חודשים למשך שלוש שנים לבל יעבור עבירת אלימות מסוג עוון; ופיצויים בסך 3,000 ₪ למתלונן 1, 2,000 ₪ למתלונן 2, ו-1,000 ₪ למתלונן 3.

מכאן הערעור שלפנינו.

טענות הצדדים

5. לטענת המערער בית המשפט המחוזי שגה בקביעת מתחם הענישה משלא נתן משקל נכון לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ובפרט לסיבות שהביאו אותו לבצע את העבירה. המערער ציין בערעורו כי אביו נרצח בשנת 2013, ומאז השתנו חייו לרעה ונפגעה תחושת הביטחון שלו ושל משפחתו. על רקע האמור נטען, כי איום מרומז ברצח שנשלח על-ידי המתלונן 1 למערער באמצעות יישומון ה"אינסטגרם", עובר לאירוע הירי, 'דחק אותו לקצה' וגרם לו להאמין כי נשקפת סכנה מוחשית לחייו. נטען כי יש בתחושותיו הסובייקטיביות של המערער בעת האירוע כדי להקהות מחומרת האירוע ולהוביל למתחם מקל יותר. עוד טען המערער כי בית המשפט המחוזי שגה בקביעת מתחם הענישה משסטה ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים.

6. המערער הוסיף וטען, כי בית המשפט המחוזי שגה גם בכך שלא נתן משקל הולם במסגרת גזירת העונש לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, בהן לעובדה כי למערער אין עבר פלילי מכביד, וכן לפגיעה הקשה שתיגרם לארוסתו ולבני משפחתו, הסמוכים על שולחנו, כתוצאה משהייתו במאסר ממושך. עוד טען המערער, כי בית המשפט המחוזי לא נתן משקל ראוי לנסיבות החיים הקשות שפקדו אותו. נסיבה חיצונית נוספת עליה סומך המערער את טענותיו, נוגעת לכך ששילם בטרם מתן גזר הדין, במסגרת 'סולחה' שנערכה בין הצדדים, פיצוי בסך 250,000 ₪ לנפגעי העבירה. המערער סבור כי פיצוי זה מעיד על נטילת אחריות ורצון לתקן את תוצאות מעשיו.

7. מנגד, המשיבה סומכת ידה על גזר דינו של בית המשפט המחוזי והטעמים שעמדו בבסיסו. לשיטתה, עונשו של המערער מקל ביחס לנסיבות ביצוע העבירה, תוצאותיה והנזק הפוטנציאלי שעלול היה להיגרם. כן הפנתה המשיבה לתסקיר נפגעי העבירה המעיד על הפגיעות החמורות שנגרמו למתלוננים 1 ו-2. באשר לפסקי הדין שאליהם הפנה המערער, טענה המשיבה כי הפסיקה במקרים האמורים היא מגוונת

ומושפעת מנסיבות רבות, וכי במקרה דנן מכלול הנסיבות מוליך למסקנה, ולפיה יש לנקוט בענישה מחמירה. באשר לנסיבותיו האישיות של המערער נטען, כי אלו נלקחו בחשבון בגזר הדין, שכן עונשו של המערער נגזר לבסוף ברף התחתון של המתחם.

דיון והכרעה

8. לאחר עיון בגזר דינו של בית המשפט המחוזי ולאחר בחינת טענות הצדדים, אלו שבכתב ואלו שבעל פה, באתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

9. הלכה פסוקה היא, כי התערבותה של ערכאת הערעור בגזר דין שמורה למצבים חריגים, שבהם גזר הדין מגלה סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנוהגת או כאשר נפלה טעות מהותית בגזר הדין (ע"פ 5262/21 אבו סבילה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (16.5.2022); ע"פ 2090/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (29.5.2022); ע"פ 1074/22 מוחסן נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (20.7.2022)). המקרה שלפנינו אינו נמנה כל עיקר עם אותם מקרים חריגים.

10. השימוש בנשק חם ככלי לפתרון סכסוכים הפך זה מכבר למכת מדינה. מידי יום אנו נחשפים למציאות קשה של זמינות נשק בלתי חוקי ולאירועים חוזרים ונשנים בהם נעשה בו שימוש כאמצעי ליישוב סכסוכים. חומרתן היתירה של עבירות אלה, פגיעתן הקשה והשפעתן על תחושת הביטחון של כלל אזרחי המדינה, זכו להתייחסות נרחבת בפסיקת בית משפט זה (ע"פ 579/22 מדינת ישראל נ' טחאינה, פסקה 15 (13.6.2022); ע"פ 1695/22 מדינת ישראל נ' גנאים, פסקה 11 (29.3.2022)). מדובר בתופעה המאיימת על הסדר הציבורי, על ביטחונם האישי של אזרחי המדינה ועל חוסנה של החברה. זו מחייבת צעדי אכיפה בלתי מתפשרים וניהול מאבק נחוש במחולליה. גם בית המשפט נדרש לתרום את חלקו למאבק זה, על-ידי החמרת הענישה ומתן משקל משמעותי לשיקולי הרתעה בעת גזירת הדין (ע"פ 3169/21 מדינת ישראל נ' אגבאריה, פסקה 6 (21.6.2021)).

11. לא מצאתי כי מתחם הענישה שנקבע על-ידי בית המשפט המחוזי, או העונש שהוטל על המערער, חורגים ממדיניות הענישה הראויה. לא ניתן להפריז בחומרתם של המעשים בהם הורשע המערער. בשל "איום מרומז", כטענתו, נטל המערער את החוק לידיו ויצא למסע ירי שתכליתו פגיעה במתלוננים. למעשיו קדמו פעולות תכנון, הצטיידות בנשק קטלני ונסיעה למקום האיסוף של המתלוננים. המערער ירה בשניים מהמתלוננים בכוונת מכוון, גרם לפציעתם הקשה, ולא חדל גם בעת שהמתלונן 3 ניסה

לסייע לאחיו הפצועים. כל זאת עשה במרחב הציבורי ולאור יום, תוך נטילת סיכון לפגיעה בעוברי אורח תמימים.

12. בעניינו של המערער אין מדובר בדפוס פעולה חדש. בשנת 2015 הורשע המערער בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע וניסיון לקשירת קשר. על פי כתב האישום בו הודה, קשר המערער קשר עם אחרים, על רקע סכסוך בין משפחות, לפגוע באדם ולגרום לו חבלה חמורה. גם אז הצטיידו האחרים, במסגרת הקשר, ברובה M-16 וירו באותו אדם בכוונה לגרום לו חבלה חמורה, ואף גרמו לו לשבר מרוסק בירכו. בגין עבירות אלה הוטל על המערער מאסר בפועל בן 15 חודשים, לאחר הפעלת מאסר מותנה, וכן עונשים נלווים. כפי שניתן להתרשם, לא חלפו חמש שנים ופעילותו של המערער הסלימה כדי פגיעה בנשק חם בשלושה אנשים נוספים.

13. יש לייחס משקל של ממש לנזקים הפיזיים והנפשיים המשמעותיים שנגרמו למתלוננים 1 ו-2 כתוצאה ממעשיו של המערער. עיון בתסקיר נפגעי העבירה שנערך בענינם מגלה תמונת נזק קשה ביותר ואירוע שטלטל את עולמם. שני המתלוננים נאלצים להתמודד כיום עם שגרת חיים סבוכה וקשה, הכוללת מוגבלות פיזית משמעותית, בדיקות, טיפולים וכאבים כרוניים. לכל אלה נלווים גם תלות בבני משפחתם, צמצום חברתי וקשיים נפשיים הנובעים, בין היתר, מן המוגבלות הפיזית שנגזרה עליהם. תוצאות אלה, המתוארות כאן אך בתמצית, מצדיקות אף הן ענישה מחמירה והולמת.

14. המערער טוען שנסיבותיו האישיות מצדיקות הקלה עמו. נסיבות אלה זכו להתייחסות הולמת בגזר הדין ואף הובילו את בית המשפט המחוזי למקם את עונשו ברף הנמוך של מתחם הענישה שקבע. בית המשפט המחוזי לקח בחשבון שיקוליו את מצבו הכלכלי של המערער, את הנזק שיגרם לו ולבני משפחתו כתוצאה משהייתו במאסר ממושך, וכן ניתן משקל לטרגדיה המשפחתית שפקדה אותו. גם הטענות אותן מעלה המערער בקשר להסכם הסולחה, נדונו ונשקלו אף הן במכלול השיקולים שהובאו בחשבון במסגרת גזירת העונש. בית המשפט המחוזי הבהיר כי יש ליתן משקל מסוים לתשלום שהועבר ולנטילת אחריות, הן בקשר לגזירת העונש, הן בקשר לפיצוי הכספי. עם זאת ציין כי אין ליתן לאמור משקל מכריע, בין היתר, בשים לב לשיקולי ההרתעה הנדרשים בעבירות מן הסוג דנן. קביעותיו של בית המשפט המחוזי בהקשר זה מקובלות עליי ועולות בקנה אחד עם פסיקתו של בית משפט זה (ע"פ 7850/21 דטוקי נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (9.6.2022); ע"פ 6802/16 כתנאני נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (13.7.2017)).

15. סיכומו של דבר, כל השיקולים הנדרשים בעניינו של המערער, הן השיקולים לחומרה והן השיקולים לקולה, הובאו בחשבון בגזר דינו של בית המשפט המחוזי ולא נפלה בו כל טעות המצדיקה את התערבותנו.

לאור כל האמור, דין הערעור להידחות.

ש ו פ ט ת

השופטת ע' ברון:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

השופטת ר' רונן:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

הוחלט כאמור בפסק דינה של השופטת ג' כנפי-שטייניץ.

ניתן היום, וד' בכסלו התשפ"ג (11.2022.30).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט ת